

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **A. H.**, zastoupeného Ing. J. F., proti žalované **České advokátní komoře**, se sídlem Praha 1, Národní třída 16, o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 Ca 205/2009, proti soudkyním JUDr. Evě Pechové, Mgr. Aleně Krýlové a Mgr. Michaela Bejčkové,

t a k t o :

Soudkyně Městského soudu v Praze JUDr. Eva Pechová, Mgr. Alena Krýlová Mgr. Michaela Bejčková **nejsou vyloučeny** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 Ca 205/2009.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce uplatnil v průběhu jednání konaném dne 18. 9. 2013 ve věci sp. zn. 5 Ca 205/2009 vedené Městským soudem v Praze (dále též jen „městský soud“) námitku podjatosti soudkyní senátu 5 Ca tohoto soudu – JUDr. Evy Pechové, Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Michaely Bejčkové. Tato námitka podjatosti v zásadě spočívá na třech důvodech. Z protokolace pořizené městským soudem předně vyplývá, že předsedkyně senátu (JUDr. Eva Pechová) neměla žalobci umožnit požádat soudce zpravodaje (Mgr. Michaelu Bejčkovou) o vysvětlení jejího (dle názoru žalobce sporného) přednesu. Zadruhé předsedkyně senátu žalobci údajně neodpověděla, který zákon mu znemožňuje vznášet na soud dotazy. V tomto postupu spatřuje žalobce nepřátelské jednání vůči své osobě, kterému ostatní soudkyně mlčky přihlížely. Nepřátelské jednání soudkyní shledává žalobce také v tom, že ač žádal o odročení jednání z důvodu pracovní neschopnosti svého zmocněnce Ing. J. F., nebylo mu vyhověno, a proto se zmocněnec účastnil jednání i přes tuto pracovní neschopnost. Tím mělo být žalobci upřeno právo být tímto zmocněncem zastupován.

Soudkyně senátu 5 Ca městského soudu k námitce podjatosti prohlásily, že nemají žádný vztah ani k věci projednávané pod sp. zn. 5 Ca 205/2009, ani k účastníkům nebo k jejich zástupcům, a že si nejsou vědomy žádných okolností, které by mohly vyvolat pochybnosti o jejich nepodjatosti. Toto prohlášení stvrdily dne 23. 9. 2013 svými podpisy.

Následně byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Námitka podjatosti není důvodná.

Předně je vhodné uvést, že integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Princip nestranného, nezávislého a spravedlivého rozhodování představuje základní pilíř a předpoklad fungování soudní moci a všichni soudci jsou povinni jej ctít a naplňovat.

Odrazem uvedeného principu je ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., který uvádí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s., je nicméně nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak jak zákon, a na něj navazující rozvrh práce, určují osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16; citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. *Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.* Oběma podmínkám žalobce dostál, neboť námitku uplatnil včas a zdůvodnil ji (respektive uvedl konkrétní skutečnosti, z nichž ji dovodil); Nejvyšší správní soud se jí tedy bude zabývat věcně.

Nestrannost soudce se zkoumá jak z hlediska subjektivního, tak i z hlediska objektivního, přičemž platí, že pro posouzení je rozhodující hledisko objektivní (okolnosti zakládající pochybnost o soudcově nepodjatosti); k subjektivním hlediskům (osobnímu přesvědčení) účastníků či soudce samotného se přihlédne podpůrně (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68).

pokračování

Subjektivní kritérium vypovídá o postoji soudce ve vztahu ke konkrétnímu případu. V dané věci nicméně vyplývá z vyjádření všech soudkyň senátu 5 Ca, že se za podjaté v souzené věci nepovažují, neboť nemají ani vztah k projednávané věci, ani k účastníkům řízení či jejich zástupcům; současně jim není známa žádná skutečnost, která by mohla pochybnosti o jejich nepodjatosti vyvolat.

Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí, s. ř. s., podle níž *důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Není totiž pochyb o tom, že žalobcem uplatněné tři důvody podjatosti soudkyň senátu 5 Ca městského soudu týkají právě a výlučně jejich postupu v tomto řízení. Ve smyslu naposledy citovaného ustanovení proto nemůže být podjatost soudkyň založena čistě jen na tom, že žalobci nebylo v průběhu jednání umožněno klást soudci zpravodají otázky a že mu předsedkyně senátu odmítla vysvětlit, na základě jakého právního předpisu tento žalobcův požadavek odmítla. Takové oprávnění účastníku řízení z procesních předpisů nevyplývá a lze je označit za značně nestandardní. Obdobně není samo o sobě projevem podjatosti či jiné formy zaujatosti vůči žalobci to, že pověřená členka senátu (Mgr. Michaela Bejčková) nevyhověla jeho návrhu na v pořadí druhé odročení nařízeného jednání s poukazem na skutečnost, že pracovní neschopnost obecného zmocněnce, který neposkytuje kvalifikované právní služby, není překážkou, pro níž by se nemohl žalobce jednání zúčastnit, a to tím spíše, když dosud vůči soudu vystupoval bez zástupce. Na takovém sdělení neshledává Nejvyšší správní soud nic nepatřičného a i po věcné stránce proti němu nelze ničeho namítat. Nicméně i za situace, kdy by popsany postup soudkyň (či spíše soudu) nebyl z procesního hlediska správný, nejednalo by se bez dalšího o důvod jejich podjatosti, ale mohlo by jít případně o procesní vadu, u níž by mohl být následně vážen její vliv na zákonnost konečného rozhodnutí ve věci (přiměřeně viz usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, v němž bylo vysloveno, že důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci nejsou okolnosti spočívající v postupu soudu, který vedl k zamítnutí žalobcovy žádosti o osvobození od soudních poplatků). Nelze současně přehlédnout, že se obecný zmocněnec žalobce jednání konaného dne 18. 9. 2013 i přes trvající pracovní neschopnost zúčastnil, a proto zdejší soud nemohl přisvědčit žalobci v přesvědčení, že mu postupem soudkyň senátu 5 Ca městského soudu bylo upřeno právo být v soudním řízení zastoupen.

Vzhledem tedy k tomu, že uvedené skutečnosti nemohou být, ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem pro vyloučení soudců, přičemž jiné relevantní skutečnosti žalobce neuvádí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudkyně senátu 5 Ca Městského soudu v Praze JUDr. Eva Pechová, Mgr. Alena Krýlová a Mgr. Michaela Bejčková z projednávání a rozhodování ve věci sp. zn. 5 Ca 205/2009 vyloučeny nejsou.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2013

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu

